

سخنرانی پیرامون علم مفید یا صیانت از علوم در جهت مفیدیت همه جانبه

بسم الله الرحمن الرحيم

يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَ مَنْ يُؤْتِ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَ مَا يَدَّكُرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ 269 سوره بقره

(خدا) دانش و حکمت را به هر کس بخواهد (و شایسته بداند) می دهد و به هر کس دانش داده شود ، خیر فراوانی داده شده است. و جز خردمندان ، (این حقایق را درک نمی کنند ، و) متذکر نمی گردند.

تشکر و امتنان: از دعوت کنندگان ، مجریان و حضار محترم

سخنرانی در تاریخ 1394/11/7 در دانشگاه صنعتی مالک اشتر

این سخن ، برای ادای تکلیفی است در اشاعه علم مفید یا مفید سازی علوم :

در پرتو قرآن مجید که منادی **فَبَشِّرْ عِبَادِ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ (الزمر/18) و لاتجاولوا اهل اکتاب الا بالتی هی احسن** میباشد

لذا سخن را عمدتاً بصورت مکتوب و با این شعار آغاز می کنم :

در عسل علوم ، شکر قاطی نکنید و این نعمت الهی را از خاصیت شفا دهندگی نیاندازید که بجای شفا دهندگی ، مرض آورخاهد شد .

شامل سه قسمت: **تعریف ، کالبد شکافی علم مفید و راهکارها**

در جهت تعریف علم مفید: برای درک مبادی و مبنائی این بحث به سایت علم مفید از بنده مراجعه شود

مفید بودن علوم از بدیهیات اولیه بوده و از ارسطو تا عصر حاضر (عصر دانائی) روی مفیدیت آن بحث فراوان شده و تحت عناوین ارزش علوم و یا مفید سازی علوم ، بیک بحث گسترده جهان شمول تبدیل شده است و قرآن کریم ، که کتاب هدایت برای بندگان بوده و متقیان و صالحان روی زمین را هدف گرفته و تبییناً لکل شئی است ، علم را نعمت ، حکمت ، معرفت ، خیر کثیر ، حق و حقیقت و اساس توسعه و شایستگی بندگان خود یاد کرده و مخصوص خردمندان حقیقت جو قرار داده است با واژگان مصرحه خود که یک سوم کتاب مُنَزَّل را شامل میشود ، انسان را برای تولید علوم مفید و همه جانبه ، مکلف نموده است .

بر اساس این مقدمه کوتاه :

الف - تعریفی از علم مفید:

علم مفید، علمی است که از منافع همه جانبه، حقوق همگانی، کرامت انسانی، حریم خانواده، اخلاق حقیقی، ارزش‌ها و شایستگی‌ها و وراثت‌ها و مواظبت از تمام جنبه‌های زیستی نظیر جلوگیری از انحراف ژنتیکی انسان، جانداران و نباتات و ساختمان و ساختار ارگانیک ذاتی و جریان حقیقی علوم و نعمات الهیه، که خداوند متعال برای حیات سالم انسانی (حیات طیبه) و محیط زیست و همه موجودات روی کره زمین، که به عنوان **نعمت**، مُسَخَّر انسان قرار داده، تکالیفی معین کرده و آیات و حیاتی خود در این حرکت جوهری، راهنمای فرزندان آدم قرار داده است و هرگونه دست‌کاری و دست‌اندازی عمدی، ظالمانه و یا ناشیانه و جاهلانه را در اصول علم و فناوری که علم مفید آنرا ممنوع می‌سازد را حرام، گناه کبیره و ظلم عظیم اعلام کرده و بقول رسول گرامی اسلام (ص) خیانت به علم از خیانت به مال بدتر و مضمول مجازات دنیوی و اخروی است (نهج الفصاحه).

از این تعریف مختصر که ابداع بنده است، سه نکته اساسی مستفاد می‌شود:

1- از کلیه مراحل نظری و عملی علوم، باید مواظبت و صیانت عاملانه شود 2- باید از انحراف این نعمات الهی بسوی ضرر، فساد و اسراف جلوگیری شود. 3- نگهبان و مرزبان، مرزهای حریم‌ها و نوامیس حقیقی علوم باشد و وساحت علم از هرگونه تراریختگی، سوداگری و دکان‌داری خود محورانه پاک گردد، این باید‌ها و نباید‌ها از تکالیف شرعی و از وجوب کفائیه است (آیات مصرحه در این مورد شوری/12- عنکوب/60 و 63 - سبا/39- نحل/18 و 97 - مائده/86- بقره/60 و 168 و تقریباً یک سوم آیات الهی را شامل شده و از نظر مفهومی و رویکردی و جزئیات در سراسر کتاب خدا در 6236 آیات از خالق تا مخلوق (مردم) کلید واژگان حیاتبخش آمده است).

بنابراین دامنه این علم مفید که نگهبان و مرزبان سایر علوم خواهد بود، دامنه‌ای ایست، وسیع و همه جانبه و قابل تعمیم در همه حوزه‌های علمی و فناوری، و جای تاسف جانکاه است که در میان علوم تولید شده تاکنون و بخصوص در عصر دانائی ما که از لحاظ واحد درسی از 2000 واحد تجاوز کرده و 350 رشته تحصیلی را به وجود آورده و از این حجم عظیم علمی، 31 گروه میان رشته‌ای خلق شده است، در موضوع علم مفید، یک واحد درسی هم در کنار دروس دانشگاهی مقرر نشده است.

ب- در تجزیه و تحلیل این غفلت بزرگ، و کالبد شکافی این مصیبت وارده، باید به نکات زیر توجه کنیم:

1. بدیهی است که ارزش علوم در مفیدیت آنست، کلید واژگان قرآن مجید در عدم تجاوز به حریم‌ها، جلوگیری از فساد و اسراف، رعایت حق و عدالت در کلیه مناسبات اقتصادی و سیاسی و غیره، پرهیز از تولید مواد و محصولات حرام و مضر برای انسان، صیانت از طبیعت و جانداران، باید دایر مدار رفتاری و گفتاری انسان بوده، و جاری و ساری نمودن صدها احکام الهیه، و در واقع آیات فقهی و دستورالعمل‌های شارع مقدس باشد و علاوه بر اینها، بر حسب فلسفه ارزش علوم و علت غائی آنها در جنبه‌های خیر و زیبایی، فضیلت و سعادت بشر، که مورد بحث و گفتار دانشمندان و محققان می‌باشد، این سوال را به ذهن متبادر می‌سازد که با چنین دلایل متقن و محکم،

چرا در حوزه های آکادمیک جهان ، تدریس نمی شود؟ و تنها بصورت مطالبی پراکنده ، پیرامون لزوم مفیدیت علوم ، آنها عمدتاً بصورت نقد و اعتراض به علوم دیگر ، بیان میگردد (در این بطور اخص به آیات : انفال/74- احزاب /32- اسراء/ 85- تکوین/1- بقره 278 و 279 – مائده / 92 و با توجه به نگاه رویکردی علم در قرآن کریم در سراسر این کتاب مُنزل آمده است.

2. علوم تولید شده عمدتاً ، تئوری و نظریه های خود را از مکتب اثبات گرانه فرانکفورت و یا روش هائی اخذ نموده است که متاثر از تحدید حدود های حسی- ابطالی (sensory- falsely) بوده ، و حقایق مسلم و تمامیت خیرخواهی و نیکی طلبی منبعث از مفیدیت علم را نادیده گرفته و آن قسمتی از دانائی را دنبال کرده که قوای حسی و دماغی انسان آنرا بطور **محدود درک** کرده است ، تفصیل فرایند نظریه پردازی ، روش های تحقیق و تهی بودن سرشت و شالوده علوم تولیدی به خصوص در رشته های علوم انسانی ، از حقایق مسلم و بدیهیات اولیه بوده ، که در رساله منظومه اصول- اصل اصل (Principal of Principal- Principals system) از بنده آمده است .

3. در انسان شناسی تولید علم و پژوهش پیرامون هستی شناسی و چیستی علوم ، هدفی که به عنوان کشف مجهولات دنبال می شود ، در ضرور بودن مفیدیت علم ، الزامات ویژه ای بیان کرده است ، لزوم دانائی محقق و متخصص از مراتب مفیدیت علم ، لزوم اصول و ذوات بدیهی آن ، و حقایقی که فراسوی دستگاه حسی برای کشف و شهود علم از نظر علم حضوری ، باطنی ، ادبیات و حیاتی ، وجدانی و دوستدار انسان و طبیعت و تعهدات وی به اصول و مبانی تولید علم بلحاظ مفیدیت علم از نظریه تا عمل بوده ، از تکالیف قطعی علم مفید توسط انسان است که پر واضح است در دنیائی زندگی می کنیم که بدست بسیاری از متخصصان نظیر داروسازان مواد مضر و مواد مسموم کننده انسان و نباتات و بیماران ، روانگردان های خانمانسوز ، بمب های اتمی و تسلیحات بیولوژیک کشتار جمعی ، و همچنین از نظریه های فلسفی ضد بشری نظیر اقتصاد سرمایه داری و امپریالیستی ، و فلسفه های ضد حرمت و کرامت و اخلاق انسانی و تولید بی بند باری و سوداگرهای ظالمانه و عدل ستیز و مولد گناه و فقر و بدبختی و نظایر اینها بوجود آمده است (در این به سوره بقره آیات 105/103/81/53/42/39/33/31/27/16 مراجعه شود).

4. آماره ها و داده های مورد استناد در تحقیقات که مبتنی به داده کاوی ها و تجزیه و تحلیل های ناشی از مدل های ریاضی بوده ، عمدتاً از جنس کذب و با ابهامات فراوان بوده و دارای مفسرانی آگاه برای تاویل و تفسیر و بخصوص در علوم انسانی و پیش بینی در **آینده** مطمئن نمی باشد ، و بدینسان آینده نگری جزء خیالاتی بیش نیست (آینده انجا که آنرا می سازیم) دلایل این بحث مهم در رساله صدق و کذب داده ها و مفسر علمی (Righteous and falsehood of data and scientific Interpreter) از بنده به تفصیل آمده است و موافقان بسیاری در این باب از اندیشمندان در دنیا نیز هم صدا شده اند.

5. ارزش یابی که از فرآورده های علوم و فنون در عصر حاضر بوده ، مربوط به برون دادهای آنست و از نظریه تا عمل ، هنوز علمی و یا سیستم آگاه کننده ای برای کنترل نظریه و فروری و فرایند های دانش بنیان ، از نقطه نظر کشف حقایق علوم و انحراف آن از خیر و منافع خواهی

انسان و طبیعت و تاثیرات محصولات و برون دادهای آن، که مسخر انسان شده ، ایجاد نگردیده و علمی برای مشاورت ، نظارت و ارزیاب ، قانونی و موظف در امر مهم ، بوجود نیامده است.) این موضوع با تفصیل لازم و ذکر مصادیق فراوان ، در رساله حقیقت حقیقت از بنده آمده است .

6. دانشگاه ها نسبت به مفید بودن فرآوری علم و برون دادهای آن ، میثاق لازم و تعهدات شرعی و الزامات قانونی را بر مبنای علم مفید ندارند و فراوان هستند مراکز علمی و فناوری که دایر مدار محصولات خطرناک کشتار جمعی ، مواد حرام و ضد سلامت انسان ، و از این قبیل هستند (تفصیل و دلایل این موضوع در رساله روح میثاق و قراردادهای اجتماعی از بنده آمده است).

7. عموماً، ارزیابی از محصولات علم و فناوری هنگامی انجام میگیرد ، که کار از کار گذشته است و محصولات تولید شده در بازارهای مکاره خرید و فروش میشود ، یعنی هنگامی که محیط زیست از اثرات سوء فناوری ها تخریب شده ، و شالوده علوم و عملکردهای آن ، از اعتقادات ، ایمان ، تقوی و اخلاق و وجدان تهی گردیده ، و ضربات مهلکی را بر موجودیت های کره زمین وارد نموده ، ارزش ها و حیثیت بشر را پایمال کرده و جنبه های زیستی را برای زیبا زیستی در خشکی و دریا ها ، در جنگل ها و مزارع ، انسان و حیوانات ، خاک ، هوا و فضا و همه و همه را ، در جریان نابودی و فنا قرار داده است و موجبات بروز بیماری های ناشناخته ای برای انسان ، و ناتوان سازی طبیعت و جانداران ، دخالت در ژنوم انسانی ، نابودی نسل آینده و تولید تسلیحات اتمی و مواد کشتار جمعی بیولوژیک ، زمین و ساکنان آنرا در معرض خطر نابودی حتمی قرار داده است ، بعد از آن داد و فریاد ها آغاز میشود ، و انیشتن و انشیتن ها آرزو میکنند کاش کفاش بودند و رکهایم از غصه و ندای وجدان ، در ساختن بمب اتمی بدست وی و همکارانش ، دق کرده و بدرک واصل میشوند (رجوع به آیات عدیده و احکام اسلامی و فرمایشات معصومین (ع) که جزای دنیوی و آخروی این سوداگران و غرامت هائی که باید به عموم ملت ها بپردازند و احصاء بدهی اردوگاه استکبار به اردگاه ظفرمند اسلام و اسلامیان و مظلومین عالم باید برآورد شود). در سایت علم مفید.

8. علت عقب افتادگی ملت های اسلامی ، باین دلایل است : ملت هائی که از درک این مفاهیم بر اساس نیل به مرز های دانش و اعتراف و اقرار به درستی گفتار ما در برقراری علم مفید ساخت ارزنده ای پیدا کرده اند ، بدون هیچ شکی برای جذب و بکار گیری مبانی و قواعد علم مفید صف کشیده اند همانطور که قبل از ما به قواعد و دستورات مدیریت کیفیت ، استاندارد های مورد نیاز برای رفع آلودگی های محیط زیست ، ارگانیک نمودن محصولات کشاورزی ، دستورالعمل های شش سیگما ، تئوری فازی ، معاملات اسلامی تحت عنوان صکوک ، حلال وده ها مورد دیگر ، که از مبانی نظری اسلام گرفتند، از ما جلو افتادند و اگر در این مملکت ویا کشورهای دیگر اسلامی ، قدر و قیمت این جواهرات گرانبها دانسته نشود و سریعاً همانطور که مطمح نظر رهبر معظم انقلاب است ، اقدام عاجلی صورت نگیرد ،باید منتظر شد ، بزودی کتب ترجمانی کشورهای غربی را با نام و نشانه های دانشمندان آنها در مراکز علمی کشورهای صاحب آیات و حیانی اسلام ، تدریس کنند ، همانطور که نگرانی از موضوع بیداری اسلام را باید از زبان افرادی نظیر فرانسیس فوکویاما ، نیل فرگوسن ، هنری کیسنجر و نظایر اینها شنید و باور کرد که بیداری اسلامی بسیاری از کشورها و بخصوص اروپا را فرا گرفته است ، و بسیاری از متخصصین و مدعیان علم

ودانش ما ، قرآن و فرایشات ائمه معصومین (ع) را ، پاره ای از توصیه های اخلاقی و مطالبی غیر علمی می پندارند ، بسیار جای تاسف است!!

حال چه باید کرد و اقدامات سریع ما در حال حاضر چه باید باشد(راهکارهای مقدماتی):

1. تدریس حداقل سه واحد درسی علم مفید ، در تمام رشته های دانشگاهی در ایران و تعمیم آن به خارج بر اساس اصول و مبانی علم مفید ، نظیر قاعده «لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام» ، جرائم ناشی از عدم نفع ، رعایت حقوق همگانی (نه قاعده تبنانی – برد-برد) ، رعایت اخلاق حقیقی ، و صدها مورد اصول و احکام فقهی ، برای اصلاح و بقای حیات سلام انسان و طبیعت که جز واجبات کفائیه است و باید هرگونه هرمنوتیک ضد بشری ، ضد انسانی و ضد قرآنی و ضد شرع مقدس را در مسیر فراوری و تولید علمی باید قدغن شود (آب پاک را باید از سرچشمه پاک و مسیر پاک نوشید).
2. از آنجا که این علم از زمره علوم میان رشته ای است ، لازمه پیوند قطعی و مسلم دانشگاه و حوزه را ملزم میکند و یاد آور یکی از ابتکارات مهم بنیان گذار جمهوری اسلامی ایران ، امام راحل (ره) در پیوند حوزه و دانشگاه شد ، کلیه کرسی های نظریه پردازی ، دروس دانشگاهی در کلیه حوزه های علوم اسلامی و دانشگاه و فعالیت نظری و علمی این علم باید با مشارکت متخصصین این دو حیطه علمی ، انجام شود
3. کلیه تحقیقات پایه ای ، کاربردی و توسعه ای ، چه توسط شرکت های دانش بنیان و چه از طریق سامانه های دیگر باید با نظارت و مشاورت متخصصان میان رشته ای این علم انجام گیرد و علوم حاضر و آینده ، باید بر اساس و مبانی این علم ، کنترل و نظارت شود.
4. از آنجا که این علم، نظیر علوم نشانه شناسی ، پدیدار شناسی ، زبان شناسی و شناخت شناسی ، معنا و مفهوم شناسی ، بیولوژی نص و نظایر اینها ، نوظهور است باید دارای ناظران ، مشاوران و مفسران گزاره ها و داده در نظر و علم ، در حد واجب کفائی تربیت شده و متصدی امور علم مفید شوند ، ورشته هائی در دانشگاه ها و مراکز علمیه دایر شده و در این مورد ، علاوه بر قواعد فقهی و آیات و نشانه های وحیانی ، به قواعد بهینگی ، هم بستگی ها و هم گرائی ها ، ضرایب نفوذ ، کیفیت خدمات و محصولات ، حلال و حرام تولیدات نرم و سخت ، و تولید ادبیات علم مفید ، توجه شده و نظارت شود.
5. پروژه هائی نظیر تعیین ضرایب نفوذ فاکتورهای مفیدیت ، در تمام مراحل از نظریه تا عمل ، در برون دادهای علوم و فناوری ها ، محاسبه شده و بهبود یابد ، و با فرمت های لازم ، راهنمای سایر علوم قرار گیرد و مرکزی برای استاندارد کردن ، قواعد علم مفید تاسیس شود
6. مبانی بنیادین و کلیدی علم مفید در کلیه مراحل نظری و عملی چیستی و چرائی ، هدف گذاری و غایت نگری ، داکترین و آموزه های مورد عمل سایر علوم ، استراتژی برای تعیین و تدوین استراتژی ها (به مقاله بنده به عنوان استراتژی برای استراتژی برای هاوارد توجه شود در سایت علم مفید) و تاکتیک ها و دستورالعمل های آن برای سایر علوم و ایجاد شاخه های جدید علمی .

7. این علم از بنیان های علوم عام پیروی کرده و نسبت به موضوعات خاص تخصیص می یابد و قابل تعمیم است و در این مورد از روش های حسنی و ابطالی تبعیت نکرده که ممکن است ، اساس فروض و مفروضات احکام الهی وفقه و دستورات شرع مقدس را به ابطال بکشاند ، باید قبل از اینکه روش های کفر آمیز ، دخالت های مسموم خود را در علوم افزون کنند ، به ابطال کشیده شوند و هر گونه خود رایی در این مورد باید قدغن گردد، لذا به روش های تحقیقاتی مناسب این علم که در رساله حقیقت، حقیقت آمده است مراجعه شود. مثال تائید و یارد آیات و حیانی را ذکر شد (نعوذ بالله)
8. مراتب انسان شناسی علم مفید اقتضاء می کند که استاد ، محقق و دانشمند علوم حاضر و آینده از حیثیت و مشخصاتی بر خوردار باشد که قرآن مجید و مبانی این علوم تعیین و تکلیف میکند (بقول قرآن مجید از هوی و هوس خود تبعیت نکند).
9. این علم برای پاک سازی سایر علوم است و در این راستا باید زبان شناسی و متون قراردادی در مشاورت ، تحقیقات سه گانه ، بکار گیری فناوری های حاصل از علوم ، تهیه و تنظیم گردد و موارد ضدیت با آیات و حیانی و ناقض مبانی ناب اسلامی و سنت رسول الله (ص) وائمه معصومین (ع) مورد مطالعه قرار گرفته و موارد خلاف و خلافاکار از طریق دستگاه های ناظر و قضائیه تحت پی گرد قانونی قرار بگیرد. و توصیه میکنم به عهد نامه امام منتظر (عج) که عهده دار قطعی توسعه علوم بر اساس قرآن مجید و مبانی شرع مقدس مراجعه شود و وظائف یاران منتظر حضرتش در موضوع علم مفید ، روشن تر گردد (که خدای رحمان فرمود: **فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ** _آیه 71/سوره اعراف)
10. آنچه از عهده این بنده برآمده است حدود 12000 جلد کتب منظور نظر در باب لازم را تا کنون مطالعه نمودم و فیش برداری کردم و با توجه به تفکر و تدبیر در قرآن مجید به تدوین چند رساله ، چندین مقاله ، چند سخنرانی بحث و تبیین کتبی و شفاهی موضوع علم مفید بزبان های فارسی و انگلیسی و ارسال آنها به مراکز علمی و علاقمندان دنیا مبادرت نمودم ، که در سایت شخصی به ، آدرس (www.elmemofid.com) آمده است و هم اکنون یکصد عنوان پروژه علم که بیشتر زمینه ساز تهیه و تدوین مبانی و اصول درسی و عملی علم مفید است تهیه شده و در مراحل توسعه و پیشرفت به هزاران طرح و پروژه خواهد رسید ، علاقه مندان با مراجعه به سایت علم و مطالعه اصول و مبانی این علم و کنکاش های لازم در علوم و فنونی که این امر را برای آنان کشف و شهود مینماید ، همکاری های لازم و مشارکت نمایند و در پروژه های این طرح ، همت بگمارند و افراد و سازمان ها از طریق ایمیل های مندرج در این سایت و یا از طریق انجمن علمی قرآن ، درخواست خود را با قید جزئیات لازم مطرح کرده و پروپوزال دریافت دارند: انشاء الله والسلام علیکم و برحمه الله و برکاته